GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **Nro. 130.** 12. Listopada 1823.

Wiadomości kraiowe.

— Ze Lwowa. —

J. C. K. Mość spowodowany został: Karola de Czetsch, trzeciego Kommissarza Cyrkułowego w Brzeżanach, tudzież Franciszka Kraus, Galicyyskiego gubernialnego i prezydyialnego Koncepistę, oraz Ignacego Martinowicza trzeciego Kommissarza Cyrkułu Bocheńskiego, mianować drugimi Cyrkułowymi Kommissarzami w Galicyi.

Okólnik
C. K. Rządu kraiowego.

Zakaznie się przyczepianie mnieyszych bryk do większych.

Doniesiono wysokiey Kancelaryi nadworney, że na wielu gościncach obok częstych przeładowan bryk z wąskiemi dzwonami, ieszcze i to bezprawie popełnianém bywa, iż do naładowaney bryki, drugą mnieyszą brykę przyczepiaią, przezco dobroczynny zamiar wprowadzania powszechnie wozów z szérokiemi dzwonami tamowanym, przychód zaś myta uszczuplonym, a gościniec przy ciągłém używaniu wozów z wąskimi dzwonami, przez wybicie głębokich kolei uszkodzonym bywa.

Chcąc zatém uchylić to bezprawie, uchwaliła wysoka Kancelaryia nadworna zgodnie z C. K. powszechną Kamerą nadworną, aby przyczepianie mnieyszych bryk do większych zakazaném zostało.

Dla zachowywania tego zakazu ustanawia się kara dwóch ZR. w monecie konwencyyney za przyczepioną obładowaną brykę na każdey stacyi, gdzie to bezprawie dostrzeżoném będzie.

Ponieważ przyczepianie bryk pomienionych, dzieie się szczególniey dla uniknienia opłaty myta i kary na przeładowanie bryk ustanowioney, przeto kara ta pieniężna należeć ma każdemu dzierżawcy myta, który takową na własną korzyść, wszakże za kwitem odebrać ma, ponieważ kontraktem dzierzawczym wszedł w prawa Skarbu względnie przychodu drogowego.

Od tego iednak zakazu wyłączaią się przyczepiania do bryk ładownych koczów lub karet, które nieraz iako towar, w tym sposobie na mieysce przeznaczenia prowadzone bywaią, tudzież przyczepianie iedney próżney bryki do drugiey także próżney.

Co w skutek rozporządzenia C. K. połączoney Kancelaryi nadworney z dnia 30. Sierpnia r. b. do liczby 27577 dla powszechney wiadomości i zachowania ogłasza się.

We Lwowie d. 26. Września 1823.
(*Podpisy*).

Uwiadomienie.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 29. Czerwca r. b. i stosownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 raczył Filipowi Reger uprawnionemu gorzelnikowi w Maria Hilf Nro. 6 mieszkaiącemu, nadać przywiley pięcletni na poprawę, »robienia ponczu winnego z płodów kraiowych i dodaniem wody potrzebney do roztworzenia cukru ieszcze raz doskonale czyszczonego, który to poncz iest smaku bardzo przyiemnego. Wydział lekarski we względzie zdrowia nie znalazł nic do zarzucenia przeciwko używaniu tego przywileiu.«

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 13. Kwietnia r. b. stosównie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 raczył Klemensowi Glaubenston, fabrikantowi rosolisów i gorzałki, tudzież Maurycemu Uhel, obóm w Erdberg Nro. 85 mieszkaiącym nadać pięcletni przywiley na odkrycie: 1) robienia piwa ze zboża i miodu praśnego ziołami i korzeniami zaprawnego, które wszystkie dotąd znane gatunki piwa daleko własnościami swoiemi przewyższa, iest szczególniey przyiemne, smaczne, znacznie tańsze, czyste, klarowne i nawet w gorącu zepsuciu nie podpadaiące; 2) z pomienionych artykułów robienia także miodu pitego, a szczególniey wiśniaku, daleko lepszego i tańszego, iak dotychczasowy; 3) z ostatków tego miodu robienia octu, zwyczayne octy nierównie przewyższaiącego czystością, klarownością, przyiemnością kwasu i zapachu, oraz tanności. Wydział lękarski we względzie zdrowia nie znalazł nic do zarzucenia przeciwko używaniu tego Patentu.

— Z Wiednia d. 4. Listopada. —

Doniesienie.

Przy odbytém d. 3go b. m. trzydziestém losowaniu dawnieyszego procentowego długu Stanu w skutku naywyższego Patentu z d. 21. Marca 1818. wyciągnięto rząd Nr. 52.

Rząd ten zawiera bankowe 5 procentowe obligacyie od Nr. 41632 aż włącznie do Nr 42545, w ilości kapitalney miliona 281 ZR., a w ilości procentowey podług zniżoney stopy 25007 ZR. 1 4/8 kr.

— Z Wiednia dnia 5. Listopada. —

J. C. K. Mość naywyższą uchwałą wydaną we Lwowie d. 17. Października r. b. raczył C. Ross. rzeczywistemu Radcy tayne mu, Tatitscheff, nadać W. Krzyż Król. Węgierskiego orderu S. Szczepana.

Kurs Wiedeński z dnia 4go Listopada: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe w M. K. 81 9/16. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M.K. 120 3/4 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 102 1/2. — Certyfikaty na pożycz. z r. 1821 za 100 M.K. ——— Kurs na Augsburg za 100 Kur. 98 1/8 Br. uso. — Moneta konwencyyna za 100, 249 7/8. — Akcyie bankowe, iedna po 913 1/3 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpaniia.

Gwiazda z d. 26. Października umieściła, co następuie:

Mataró d. 20. Października 1823.

»Między osadą Barcellony a woyskiem oblęgaiącém Francuzko-Hiszpańskiém, wstrzymane zostały kroki nieprzyiacielskie.«

A x dnia 20 Października 1823 o godzinie 6tey z rana.“

»Niech żyie Król! Zamki twierdzy Urgel wzięte zostały! Dwa ordynanse, nadeszłe o godz. 1. po północy, przywiezły tę pocieszną wiadomość. Oddanie zamków nastąpić miało przedwczora (d. 18. Paźdz.), gdzie oblężeni podwoionym ogniem naszych bateryy zniszczeni, wywiesili białą choragiew.«

Gwiazda z d. 23. Października zawiera następuiący wyrok posłany do D. Victora Saez, który Król Hiszpański wydać raczył z Sewilli pod d. 11stym w. m.

»Naywiększém nieszczęściem zrządzoném przez rewolucyią, było złe kierowanie młodzieży, ponieważ młodzież ta czytywała i uczyła się na niebezpiecznych ale z wielkim talentem pisanych dziełach, których skutkiem się stało, że chociaż młodzież była wychowana w religii i honorze, zapominała o tém w wieku doyrzalszym i stawała się uczestniczką rewolucyi rozgałęzioney teraz w rodzaiu Indzkim. By zapobiedz ieszcze zawczasu rozszerzeniu się tego bezprawia ściągaiącego moię pierwszą i nayszczególnieyszą uwagę, postanowiłem mianować Juntę, którey członkami będą mężowie, co iuż wszystkie zawody i umieiętności odbyli, słyną z zasad chrześciiańskich i monarchicznych i znani są moiey osobie przez nauki mądrość i wierność swoię. Ci więc pod przewodnictwem WPana przeglądać maią wszystkie znaiome pisma i te tylko wystawią na powszechny użytek, któreby były zdolnemi ukształcać mężów na godne podpory ołtarza, tronu i oyczyzny.«

Taż sama Gazeta donosi z Kadyxu pod d. 7mym Października, że odpłynęli do Gibraltaru: Valdes, Alava, Latre, Isturitz, Galiano, Garcia-Herreros, Arguelles i wielu innych współczłonków byłych Stanów i ostatniego Ministeryium.

Podług doniesienia Junty zdrowia datowanego z Guipuscoa pod d. 14. Października ustała iuż zupełnie choroba zaraźliwa grassuiąca w Port du Passage.

Król Hiszpański nakazał wyrokiem z Sewilli z d. 9go Października, ażeby we wszystkich kościołach Monarchii odprawiono uroczyste nabożeństwo za tych mężów, którzy od d. 7go Marca r. 1820 polegli w sprawie ołtarza i tronu.

Wyrok z Xerres datowany pod d. 4tym Października oddala tych wszystkich z Madrytu, którzy pod czas rewolucyi sprawowali cywilne, albo woyskowe urzędy. W skutku tego wydano rozkaz tym wszystkim, których się ninieysze rozporządzenie dotyczé, ażeby niezwłocznie zaopatrzyli się potrzebnemi paszportami.

Inny Królewski wyrok uchwalił rozwiązanie woyska.

Gazeta Madrycka z d. 16go Października donosi: »Król Jmć Katolicki dał wielki krzyż orderu Karola III. Hrabiemu Villele Prezydentowi Rady Ministrów; Wice-Hrabiemu Chateaubriand, Ministrowi Spraw Zagranicznych; Marszałkowi Victor (dotychczasowemu) Ministrowi Woyny, Margrabiemu Clermont-Tonnere Ministrowi morskiemu; Hrabiemu Corbiere Ministrowi Spraw Wewnętrznych; Hrabiemu Peyronnet Ministrowi Sprawiedliwości i Marszałkowi Lauryston Ministrowi Królewskiego domu. Tenże sam order dostali także Hrabia Brunetty C. K. Austryiacki nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Mi-

nister, Hrabia Bulgari C. Ross. Poseł, tudzież JX. Giustiniani Nuncyiusz Apostolski i Arcybiskup Tyruski. Marszałek Talaru Król. Francuzki Poseł dostał od Króla Jmci Katolickiego order złotego Runa. Nadzwyczaynymi Kawalerami orderu Karola III. mianowani zostali: Ignacio Cadolino Sekretarz przy Nuncyiaturze; Hrabia Gabriac Sekretarz Król. Francuzkiego Poselstwa; Pułkownik Butturlin Adjutant Cesarza Wszech Rossyi. Nadliczbowymi rycerzami tego orderu mianowano Jana Franka de Negelsfürst Kommissanta C. K. Austryiackiey Legacyi; Hektora Mortier, Barona de Vielcastel, Hrabiego Chavannes, Hrabiego Courtivroi, Xiążęcia Luxemburgskiego i Wice Hrabiego de Castelbajac wszystkich od Król. Francuzkiego Poselstwa, PP. Stoffregen i Lomonosoff od C. Rossyyskiego Poselstwa.

Król Jmć mianować raczył Jenerała Kapitana Nowey Kastylii Jenerała Porucznika Campo Sagrado naystarszym Prezydentem Rady woienney, tegoż następcą w Nowey Kastylii mianował Jenerała Porucznika Dona J. M. Carvajal dotychczasowego Jenerała Kapitana Andaluzyi, któremu za następce wyznaczył Jenerała Porucznika Don Juana Caro teraźnieyszego Jenerał Kapitana Granady, a następcą iego mianował Marszałka polnego Don J. J. Alvareza Campana, wreszcie Korygidorem Madrytu mianował Król Don Leona de la Camara Cano zatrzymuiąc go w naywyższey radzie *Haciendy*. — Dywizyia Bourkego idzie z Santi Spiritus przez Salamankę do Segowii. — Wielka główna kwatera była d. 15go w Cazalli. Mówią, że nim Xiążę Angouleme powróci do Francyi uda się wprzódy do woyska Katalońskiego. W listach z główney kwatery owego woyska donoszą, że drugi oddział woyska opuszcza Granadę i Murcyią pod sprawą Jenerała Molitora i ma się udać do Katalonii, lecz są domysły, że ieszcze przed przybyciem tych posiłków Barcellona, Tarragona i Hostalrych otworzą bramy swoie.

Donosi P. Audourard że Intendentura zdrowia uchwaliła, ażeby w Port du Passage St. Pierre uwolnione było od Kord u zdrowia d. 20go a St. Jean d. 25go Października. W skutku tego oddalą się z tamtąd woyska i statki JKMci od czasu wyżey wyrażonego.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Podług Gazet Londyńskich Kapitan Parry powrócił do Anglii po drugiey r. 1821. przedsięwziętey wyprawie celem dostania się do cichego oceanu północno - zachodnią drogą. W lecie zeszłego roku daleko daley zapędził się był ku Zachodowi, niżeli poraz pierwszy i iuż miał nadzieię, że mu się uda iego przedsięwzięcie. Ale niespodziewanie wstrzymany został nieprzebytym lodem, zmuszony był przezimować w owey okolicy i z naywiększą cierpliwością oczekiwał tegorocznego lata. Lecz gdy i wtedy nieroztapiał się ten wał lodywaty musiał zaniechać wszelkiey dalszey podróży i powrócił do swoiey Oyczyzyny. W tych obu wyprawach stracił tylko czterech ludzi w chorobie, a iednego zabito przypadkiem.

Dr. Oudinay, Major Denham i Porucznik Clapperton upoważnieni od Rządu, wyiechawszy z Londynu do Afryki r. 1821 celem wyśledzenia biegu rzeki Nigru, stanęli w Lutym r. t. w Bornou w samym środku Afryki i dobrze byli przyięci od Sułtana tego Państwa. Doktor zostanie się w Bornou iako Angielski Wice-Konzul, a Oficerowie przedsięwezmą dalsze śledzenie biegu Nigru, który tak dawno chciano poznać.

Podług wiadomości z Angielsko - Zachodnio - Indyiskich osad Demerary, dochodzących aż do d. 30. Sierpnia, rokosz murzynów tyle niepokoiący i straszny można iuż za ukończony poczytywać. Rokosz ten miał wybuchnąć z tey przyczyny, ponieważ murzyni sądzili, że Król Angielski chce im dać wolnośó i tylko Rząd osadniczy wstrzymuie iey ogłoszenie. Spisek odkryto dwoma godzinami przed wybuchnięciem, własnie, gdy trzy razy strzelano na Gubernatora Murray, który powątpiewaiąc o rzeczywistości doniesień, iedynie otoczony Adjutantami swoimi udał się między samych rokoszanów. Natenczas dopiero użył Gubernator wszelkich zaradczych środków, do obwodów należących do spisku posłał oddziały woyska, ogłosił prawo woyskowe, powołał wszelkie do broni zdolne woysko i oznaymił niewolnikom, że, ieżeli się nie poddadzą, sami zniweczą te ulżenia, które im Król i Parlament przyobiecali i t d. — Późnieysze wiadomości pod d. 3. Września donoszą: »Prawo woyskowe codzien wybaduie ieńców; iak się pokazało, spisek był bardzo szeroko rozgałęzionny i roztropnie ułożony, poymano także trzech białych, a ich papiery zapieczętowano. Naylepszy zrobiło skutek stracenie trzech berszsów, przybycie nowego woy- z Barbados i odezwa Gubernatora, w którey ogłasza przebaczenie żałuiącym za winę niewolnikom. Odtąd wszyscy murzyni pracuią znowu i spokoyność przywróconą została.

Gazeta Kalkucka z d. 12. Grudnia z.

r. zawiéra rozporządzenie Wice-Króla wydane w Kantonie w Chinach, którém tenże oświadcza, że dopóty trwać będzie wszelkie przerwanie związków handlowych Anglii z Chinami, dopókąd Rząd Chinski nie otrzyma zadosyćuczynienia za znieważenie kiilku kraiowców popełnione niedawno przez załogę Angielskiego okrętu i za zamordowanie iednego kraiowca, wreście dopóki morderca wydany nie zostanie. Anglicy w Kantonie protestowali się przeciw temu zupełnemu zatamowaniu handlu, ale nadaremnie, iak widać z powyższego rozporządzenia.

Francyia.

Król przyymuiąc d. 21. Października ciało dyplomatyczne, wyrzekł do niego w treści następuiące słowa: »Od czasu tych wielkich wypadków, które się działy w Hiszpanii, widzę WPanów dzisiay po raz pierwszy przy sobie. Szczęśliwym się czuię, że mogę Monarchom WPanów powinszować szczęścia, gdyż iestem przekonany, że Tronom i Ludom Europy zrobiłem przysługę.«

Król po ukończeniu wystawy sztuk i płodów dawał osobiście nagrody wyszczególniaiącym się artystom i fabrykantom. Składały się z 12 krzyżów legii honorowey, z 72 złotych medalów, ze 153 srebrnych a z 250 brązowych.

Zjednoczone Niderlandy.

Podług doniesień z Hagi zgromadziły się dnia 20. Października obie Izby Stanów Jeneralnych pod przewodnictwem Hrabiego Thinens de Lombise, którego Król przez ciąg następuiących posiedzeń mianować raczył Prezydentem pierwszey Izby. Króla przyymowano i wprowadzano ze zwyczaynemi formalnościami. Zasiadłszy na tronie zagaił posiedzenie mową, w którey wyraził, że każdy wolny od przesądów Niderlandczyk z wdzięcznością uznać powinien przywileie używane na iego wolney i gościnney ziemi. Potém oznaymił Król Jegomość, iak przyiacielskiemi stosunkami połączone Jego Krolewstwo z obcemi Mocarstwy. Oświadczył Zgromadzeniu, że przekonał się po ścisłey rozwadze, iż obopólny interes rolnika i konsumentów nie potrzebuie pomocy prawa; że w Gröningen zawiązało się towarzystwo gospodarcze celem zaprowadzenia instytutu kredytowego na nieruchome dobr. i płody ziemskie, tudzież że wszystkie przemysłowe przedsięwzięcia ludu spadłemi cenami żywności utrzymnią i udaią się. Król Jegomość oznaymił wreszcie, że dla pomnożenia oyczystego handlu zawiéra układy z zagranicznemi Mocarstwami i że niektóre iuż się pomyślnie udały.

Włochy.

Podług wiadomości z Rzymu, koronacyia Jego Świętobliwości Leona XII. odbyła się d. 5. Października.

W Niedziele d. 19. Października odprawiało się *Te Deum* w trzech patryiarchalnych kościołach w Rzymie, przyczém dziękowano Bogu za wybawienie Króla Hiszpańskiego. Sam Papież otoczony gwardyią szlachecką i maiąc z sobą w karycie Hiszpańskiego Kardynała Bardaxi i Francuzkiego Clermont-Tonnerre iechał wśród huku dział z zamku S. Anioła do Laterańskiego kościoła, gdzie zaintonował *Tè Deum* i nayłaskawiey lud przeżegnaniem pobłogosławił. Ciało dyplomatyczne było przytomne na tém nabożeństwie. Posłowie Francuzki i Hiszpanski złożyli w następny Poniedziałek podziękowanie Jego Świętobliwości za uroczyście odprawione *Te Deum.*

Oyciec Ś. przywrócił dawny zwyczay zaprowadzony od Grzegorza Wielkiego dawania codziennie obiadu w Apostolskim pałacu dla 12 ubogich i z naywiększą uwagą oglądał dnia 17. Października instytut ubogich będący przy łaźniach Diokleciana.

Henryk Xiążę Pruski na posłuchaniu d. 20. Paźd. złożył Oycu Ś. powinszowanie z powodu wyniesienia tegoż na godność Papiezką. Dniem wprzódy uczynił to samo Poseł Xięcia Modeńskiego.

Niemcy.

W Monachium odebrano d. 28 Paźdz. smutną wiadomość, że d. 26. w. m. Jéy Królewio. Mość Xiężniczka Amalia Badeńska i Hochbergska rozstała się z tym światem.

Prussy

Piszą z Berlina pod d. 17. Października: »Dzień 15ty Listopada ma bydź dniem zaszlubin Xiążęcia Następcy Tronu z Elżbietą, Xiężniczką Bawarską. Oblubienica oddana będzie uroczyście w Zeitz w Saxonii, dokąd iuż odiechało kilku urzędników Dworskich dla poczynienia potrzebnych przygotowań. Dzień Czwartkowy wyznaczono dla cywilnych i woyskowych na złożenie powinszowań z powodu nastąpić maiących zaszlubin.«

(Do tego Numeru Gazety dołączony iest LXVI. Numer Rozmaitości.)

Redakcyia, J. Bensy; Druk, J. Pillera.